

Reserapport från ICOM-CC:s arbetsgrupp Wet Organic Archaeological Materials konferens i Florens 20-24 maj 2016

Konferensen hölls i centrala Florens i en klosterbyggnad med en fin hörsal och trädgård. En deltagarlista har ännu inte släppts, men uppskattningsvis var vi strax över 100 deltagare som sammanlagt presenterade 54 anföranden och ca 20 posters.

En klar övervägande del av konferensen utgjordes av européer med många representanter från Skandinavien, men även Nordamerika och Still havsområdet var väl representerade.

Resebidraget från Svenska ICOM gjorde det möjligt för mig att medverka vid konferensen och presentera resultaten från min kandidatuppsats skriven vid Göteborgs universitet. Denna presenterades i form av en poster samt en kortare artikel i konferensens post-prints.

Temat för första dagen var *in situ*-bevaring och karakterisering av arkeologiskt trä. En rad fallstudier på det första temat presenterades, bland annat presenterade Elizabeth Peacock arbetet (Snow Patch Archeological Reserach Cooperation) med att skapa riktlinjer för hur fynd i områden med ett istäcke som varierar med säsongerna kan skyddas. En av slutsatserna här var att lokalsamhällen måste engageras i frågan med tanke på områdenas stora omfattning.

Under dagens andra tema, karaktärisering av arkeologiskt trä, presenterades många intressanta analytiska metoder. Tyvärr knöts få av dessa till materialets fysiska egenskaper eller praktisk konservering. Denna konflikt mellan grundforskning och applicerbar forskning togs även upp som en synpunkt i slutet av konferensen och en standardisering av karaktäriseringsmetoder efterfrågades.

Under dagen lyftes även frågan om behovet av samverkan mellan forskare och praktiserande konservatorer och Yvonne Fors (RAÄ) presenterade Nätverk för arkeologiskt trä och kemiskt arbete i Sverige. Frågan om kommunikation och samverkan facken emellan lyftes igen i slutet av konferensen som en av de punkter som även WOAM-medlemmarna måste bli mycket bättre på.

Andra dagen ägnades åt annat organiskt material än trä. Anna Tjellén presenterade några av resultaten från sin doktorsavhandling, bland annat att både ben och den genetiska information de bär bevaras bäst genom att förvaras torrt och kallt.

Ett roligt inslag i den i övrigt mycket grova föremålsfloran under konferensen var en fallstudie över en romersk spegelbords-liknande möbel med elfenbensintarsia från Herculaneum. Artefakten impregnerades med lactitol och trehalose och resultatet var visuellt väldigt fint: träet förblev ljust och elfenbenet bildade fortfarande en vit fin kontrast.

Onsdagen fortsatte med ytterligare fallstudier. Dessa fokuserade främst på etik vid konservering utförd under resurs/tidsbrist och alternativ till PEG.

Under dagens andra halva åkte vi på exkursion till Pisa och utgrävningen och konserveringen av ett flertal båtar från romersk tid. Här presenterades vi inför projektets arkeologiska aspekter för att sedan djupdyka i konserveringsproblematik.

Fjärde dagen fokuserade på Oseberg-projektet samt oorganiska utfällningar i veden. Emily McHale, doktorand på Kulturhistoriskt museum i Oslo, presenterade sitt arbete med att utveckla en lignin-lik oligomer för konsolidering av trä. Hon kunde genom spektro- och mikroskopi visa hur dessa föreningar tränger in och binder till den befintliga ligninstrukturen och preliminära tester verkade lovande för dess stabilitetsgivande effekt.

Sista dagen presenterades återigen en rad fallstudier, denna gång under temat torkning, förvaring och utställning. Jan Bruun Jensen från Nationalmuseet i Danmark berättade hur frystorkning kan effektiviseras genom att hålla föremålet på en konstant temperatur (-20). Genom att mäta temperaturen i föremålet och justera nedkylningen av tanken därefter kan processen påskyndas kraftigt. Vid konventionell frystorkning blir föremålet inledningsvis mycket kallare än atmosfären i frystorken då sublimeringen av vatten från föremålet koler denna – en nedkylning som saktar ned fortsatt sublimering. Denna sinkning av processen undviks alltså genom att hålla föremålet vid konstant temperatur.

I den avslutade diskussionen lyftes frågor om hur forskare och konservatorer bättre kan samverka, hur kommunikation mellan konferenserna kan underlättas samt var nästa konferens ska hållas.

Åke Henrik-Klemens, Konservator, Nationalmuseet

Köpenhamn, 18/06/2016